

СТАНОВИЩЕ

за

конкурс за „доцент” в научна област „Педагогически науки“,
професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ...
(Методика на обучението по чужд език (английски език),
обявена от Факултета по начална и предучилищна педагогика
при СУ „Св. Климент Охридски” в Държавен вестник, бр. 21 от 18.03.2016г.

1/ Данни за конкурса

Обявеният конкурс за доцент по методика на обучението по чужд език (английски език) отговаря на всички изисквания на Закона и Правилника, като не са констатирани никакви процедурни нарушения. Единственият кандидат, Екатерина Неделчева Софрониева, е представила всички необходими документи за провеждането на конкурса в срок, спазвайки изискванията на Закона и Правилника.

2/ Данни за кандидата

Екатерина Софрониева завършва специалност „Английска филология“ с магистърска степен през 1992 г. в СУ „Св. Климент Охридски“, след което започва работа като хонруван асистент по английски език към същата катедра, а от 2005 г. след конкурс е назначена като асистент по английски език към катедра „Предучилищна педагогика“ на Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2007 г. е преназначена като старши асистент, а през 2010 г. – като главен асистент. От 1994 г. до 2000 г. работи в Лондон като мениджър в рекламна агенция, в детска градина и по международни проекти, а през 2001 г. завършва едногодишна специализация за учител по ранно чуждоезиково обучение по английски език към Факултета по начална и предучилищна педагогика на СУ „Св. Климент Охридски“. През 2012 г. защитава докторска дисертация по психология на ориентирането и процесите на усвояване към Римския университет „Сапиенца“, Италия на тема „The Magic Teacher: Teacher Efficacy and Empathy in Foreign Language Teaching“. Работи като експерт и учител в редица национални и международни проекти за преквалификация и обучение на учители.

3/ Описание на научните трудове

Екатерина Софрониева участва в конкурса с една самостоятелна монография, една монография в съ-авторство, 22 публикации в български и чуждестранни издания, от които 4 глави от книги, 7 статии и студии в български и чуждестранни научни списания, и 11 статии и студии в сборници от научни конференции, като и с 3 учебника и учебни помагала, общо 27 публикации. От представените публикации 15 са самостоятелни и 12 в съавторство. Общо 20 публикации са на български език и 7 на английски език.

Най-общо тези публикации попадат в три научни полета в областта на методиката на преподаване на английски език – 1) психологически аспекти на преподаването на чужди езици в ранна възраст; 2) добри практики на преподаване при подготовката на преподаватели по чужд език; и 3) езикови политики на ЕС и проблемите на ранния мултилингвизъм в епохата на глобализация.

Най-добре връзката между тези полета на изследване се откроява в самостоятелната й монография *„Ранно езиково обучение: модели у дома и в клас...Броенето не са думички, Мечо! Аз искам да говоря на английски!*, София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски”, 2016 г. Книгата критически представя както основната научна проблематика на психологическите аспекти на ранноезиковото обучение в контекста на европейските политики на мултилингвизъм, така и добри практики за оценяване и подготовка на преподаватели по чужд език за детските градини, като дава глас, както на обучаемите – децата и студентите, така и на учителите и родителите. Чрез много добре структурираните отделни части на монографията пред читателя се разкрива една интересна картина на ранноезиково усвояване, която авторката умело подчинява на своята основна цел, а именно „Целта ми е не да съпоставям различните теории, а да представя как те работят в практиката чрез споделяне на опитност[...]. Книгата е стремеж към един свързан единен разказ за преживяванията на деца, студенти, родители и учители. Тя е опит за създаване на общо емпатично поле, в което да можем да се поставим на мястото на другите и да видим и чуем техните гледни точки“ (стр. 15).

Представеният материал изпълнява напълно тази цел, но това, което е още по-важно, че Екатерина Софрониева не само поставя най-често срещаните въпроси, свързани с ранноезиковото обучение - кога, защо, как и колко - , но и предлага свой собствен отговор, основаващ се на разработената от нея методика за прилагане на наративния формат на изучаване на чужд език в българските детски градини и училища.

Всъщност една част от статиите, с които кандидатката участва в конкурса, са тясно свързани с тази тема, като тук бих искала да открия статията „The Efficacy of the Narrative Format Model in Early Childhood Teacher Preparation“, публикувана в *Годишник на Софийския Университет „Св. Климент Охридски“ Факултет по начална и предучилищна педагогика, т.104, 25-43*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2012 г., както и двете статии от 2011 г., „Играта в наративното обучение по съвременни езици на деца“. *Предучилищно възпитание, 6, 16-18*, и „Въвеждане на модела на наративния формат в чуждоезиковото обучение на учители, студенти и деца. *Предучилищно възпитание, 9, 6-13*.

Друга част от статиите са свързани с психологическите аспекти на прилагането на този метод и на ранното чуждоезиково обучение, като двете статии от 2011 г. „Мотивация, комуникация и принципът на „билингвизъм“ в ранното чуждоезиково обучение“. *Годишно научно-методическо сп. „Образование и Технологии“, 2, 219-221* и „Магическият учител – изследване на емпатията в езиковото обучение“ в *Преподаване, учене и качество във висшето образование – 2010. Научни изследвания - висше образование – иновации: седма международна научно-практическа конференция на МВБУ, Правец 18-19 юни (с. 95-102)*. София: Издателство МВБУ, статиите от 2012 г. „Empathy and Communication“ в *Електронно научно списание „Реторика и комуникации“, 4*, и „A Study of Student Reactions and Attitudes to Non-traditional Pedagogy in Very Early Language Learning“ в *Journal of Preschool and Elementary School Education, 1*, и най-вече публикуваната през 2015 г. от и-во Ратлидж, едно от най-реномираните издателства в областта на научните изследвания, статия „Measuring Empathy and Teachers’ Readiness to Adopt Innovations in Second Language Learning“, която е част от книгата *Early Years Second Language Education: International Perspectives on Theory and Practice* под редакторството на S. Mourão и M. Lourenço.

Третата област на научен интерес на Екатерина Софрониева, билингвизма, мултилингвизма и политиките на ЕС в тази област, е най-добре представена в

съвместната ѝ монография от 2014 г. с Тодор Шопов *Изследвания в обучението по съвременни езици*. София: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, както и в останалите им съвместни статии и публикации. Тук трябва да отбележим и самостоятелната ѝ публикация „In Quest of the Language Bridge“ в книгата *Intercultural Communication in Action* под редакторството на F. Jarmanна издателство Борго, САЩ, която отново доказва международното признание на кандидатката в тази област на изследване.

Тези научни интереси на кандидатката намират своето практическо приложение в трите учебни помагала, чийто съавтор е тя, както и в самостоятелните ѝ публикации върху ефективно и устойчиво ранно езиково обучение, развитие на звукови и езикови структури – роден език и чуждоезиково обучение за приобщаване на деца със специални образователни потребности и проучване на добри практики в изследователските методи при преподаване по и на чужд език със съвременни методи и технологии.

4/ Научни приноси

От представеното по-горе, става ясно, че Екатерина Софрониева има голям принос към развитието на теоретичните и практическите аспекти на преподаването на чужд език в ранна детска възраст. Тя е един от българските преподаватели и изследователи, които в продължение на повече от десетилетие, критически осмисля и предлага нови методи на преподаване, разширявайки обхвата на методиката на ранното чуждоезиково усвояване в България с достиженията на световните лидери в тази област.

Екатерина Софрониева неизменно отстоява тезата си за необходимостта от активиране на всички полета на познание, умения и нагласи за осъществяването на успешен процес на ранноезиково обучение. Това е безспорен принос към развитието както на българската методика на чуждоезиковото обучение, така и на методиката на усвояване на чужд език в ранно детство в европейски и глобален мащаб. Задълбоченото разработване на психологическите и межкултурните аспекти на този процес са още едно доказателство за креативното и иновативно мислене на кандидатката и подчертават приноса ѝ в развитието на научния дискурс в полето на методиката на чуждоезиковото обучение в България.

Основен фокус на нейните изследвания и цялостната ѝ работа е пълното сливане на теория и практика при ранното чуждоезиково обучение и включването на всички страни и аспекти на този процеса в критическото осмисляне и анализ на съществуващите теории и практики. Допълнителен принос е обръщането към новите комуникационни технологии и осмислянето на тяхната роля в процесите на езиково усвояване днес, както и на възможностите, които те предоставят, за изграждане на нов вид грамотност у децата и учениците.

5/ Преподавателска и проектна дейност

За значимия принос на Екатерина Софрониева несъмнено допринася и впечатляващият преподавателски опит. Тя е съдател и водещ на различни лекционни и практически курсове, както в ФНПП, така и в ФКНФ, сред които: методика на обучението по чужд език; иновационни чуждоезикови практики; емпатия и комуникация в езиковото обучение; английски език и култура /практически английски, граматика, синтаксис/; интеркултурна комуникация; идентичност в интеркултурна среда; влияние на средствата на масовата и художествената комуникация в чуждоезиковото обучение в предучилищна възраст; детска литература и др. Тя е ръководител и рецензент и на студенти от магистърски програми към двата факултета.

Тук трябва да се отбележи и участието ѝ в редица национални и международни проекти – провеждане на наблюдения на обученията на румънските специалисти по методиката; изучаване и обмен на опит в педагогическите практики за приобщаващо образование по чужд език на Римския университет “Sapienza”; изнасяне на поредица от лекции и семинари, свързани с приложението на методиката у нас и Великобритания като гост-лектор по Секторна програма Еразъм/Програма за учене през целия живот – мобилност на преподавателски състав с цел преподаване.

Като квалифициран експерт в обучението на възрастни провежда обучения на учители по английски език от Европейския съюз в Литва (2005 г.) и Италия (2006 г.), както и многобройни обучения на учители по език у нас по програми и проекти за следдипломна квалификация на учители по език, квалификация на педагогическите специалисти, подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени и др. (проект на МОМН за квалификация на учители по език: „Обучение на учители по чужд език” – проект на Факултета по класически и нови филологии, СУ

„Св. Климент Охридски” (01. 2008г. – 01. 2011г.); „Квалификация на педагогическите специалисти - организиране и провеждане на специализирана квалификация в институции, предлагащи международно признат сертификат, насочена към повишаване знанията, уменията и компетентностите по английски език на педагогически специалисти с цел достигане на ниво в съответствие с Общата европейска езикова рамка (ОЕЕР) и логистично осигуряване на обучаваните” (2014 г.); „Подкрепа за развитието на докторанти, постдокторанти, специализанти и млади учени” - обучение по английски език и академично писане на английски език, (2013 – 2015г.)), както и участието ѝ като експерт и обучител в проекти и семинари за интернетно-базирани обучения както в страната, така и в чужбина (напр. Юваскила, Финландия, 2007 г.; Яши, Румъния, 2009 г. и т.н.).

От 2010 г. до настоящия момент работи по проекти по НИС и МОН, свързани с въвеждане и прилагане на модели за приобщаване на деца с допълнителни образователни потребности и провеждане на обучение на учители и специалисти за интеграция на тези деца.

Друга област на проектната и изследователска дейност е проучването и анализ на медийни образователни програми във връзка с реализацията на проект Университетски комплекс по хуманистика „Алма Матер” по договор с МОМН (2013 г.).

6/ Заключение

Въз основа на всичко изложено по-горе мога категорично да заявя, че Екатерина Софрониева, като единствен кандидат в конкурса за доцент по методика на обучението по чужд език (английски език) към ФНПП, СУ “Св.Климент Охридски“, отговаря на всички необходими изисквания за заемане на тази академична длъжност и горещо препоръчвам нейното избиране.

София, 27.07.2016 г.

проф. д-р Мадлен Данова

